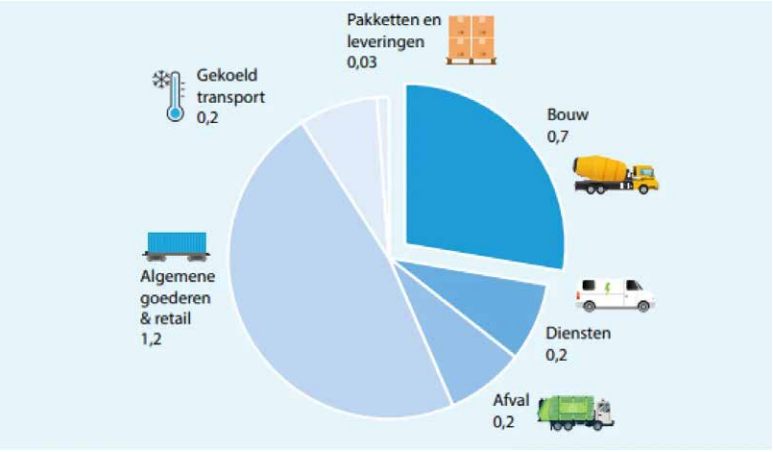
Bouwhubs als strategische oplossing

Bouwhubs spelen een steeds grotere rol in het mogelijk maken van binnenstedelijke bouwprojecten, zoals de renovatie van het Binnenhof in Den Haag. Door materiaalstromen te bundelen en emissievrij te vervoeren, verminderen hubs transport, uitstoot en overlast. Nu stikstofregels steeds harder knellen, groeit de bouwhub uit van slimme innovatie tot onmisbare schakel in toekomstbestendige, circulaire bouwlogistiek.

De herinrichting van het Binnenhof in Den Haag is een illustratief voorbeeld van hoe bouwhubs in de praktijk een cruciale rol kunnen spelen. In dit binnenstedelijke renovatieproject wordt gebruikgemaakt van logistieke hubs aan de rand van de stad om bouwmaterialen en personeel efficiënt en bij voorkeur emissievrij te vervoeren naar de bouwplaats. Deze aanpak vermindert het aantal ritten in het stadscentrum, verlicht de verkeersdruk en beperkt overlast voor omwonenden, wat essentieel is bij gevoelige, monumentale locaties zoals het Binnenhof.

Maar het belang van bouwhubs reikt verder dan alleen efficiëntie: Bouwhubs vormen een antwoord op een steeds urgenter probleem in de bouwsector. Stikstofbeperkingen, die steeds vaker bouwprojecten vertragen of belemmeren, dwingen de sector tot een heroverweging van logistiek. Zoals programmamanager Niels Sneek van TKI Dinalog stelt: “Nu gaat het niet alleen over efficiëntie, maar over de vraag: hoe zorgen we dat we überhaupt nog mogen bouwen?”

Na ruim tien jaar onderzoek onder regie van TKI Dinalog, in samenwerking met partijen zoals TNO en VolkerWessels, is het duidelijk: bouwhubs werken. Praktijkproeven lieten tot wel 70 procent minder transportbewegingen zien, gecombineerd met 40 procent hogere productiviteit op de bouwplaats en een duidelijke afname van overlast.

^ *Bouwlogistiek draagt voor bijna 1/3 bij aan CO_2-uitstoot Stadslogistiek, Bron TSL/BCI*

Deze winst komt deels doordat materialen in een bouwhub worden gebundeld tot dagpakketten en pas op het juiste moment naar de bouwplaats gaan, in plaats van dat elke toeleverancier afzonderlijk rijdt.

Een belangrijke technische innovatie daarbij is de digitale control tower, een systeem dat alle schakels in de bouwketen, van leverancier tot bouwplaats, met elkaar verbindt. Dankzij dat datagedreven inzicht kun je leveringen optimaliseren, bundelen en plannen zoals nooit tevoren.

KOSTEN, BELEID EN PLEK

Toch verloopt de grootschalige adoptie traag. Knelpunten zitten vooral in de verdeling van kosten en baten: investeringen in hubs en digitale regie moeten gedaan worden, maar de opbrengsten, zoals minder ritten of hogere productiviteit, gaan vaak naar andere partijen. Vooral kleinere bouwbedrijven (mkb) hebben moeite mee te investeren.

Daarnaast is beleid essentieel. Overheden spelen een dubbele rol: via subsidietrajecten zoals het Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB)-programma ondersteunen zij emissievrij materieel en logistieke innovatie, én door zero-emissiezones of aanbestedingseisen stimuleren gemeenten het gebruik van bouwhubs in bouwprojecten.

Kennis wordt gedeeld via zogenoemde Living Labs, experimentele testomgevingen waarin bouwers, logistieke dienstverleners en overheden samen werken aan oplossingen. De opgedane ervaring wordt samengebracht in platforms zoals de “Kennisbouwplaats”: met handreikingen, tools en praktijkvoorbeelden probeert men de kloof tussen theorie en praktijk te dichten.

Ruimtelijke uitdaging vormt een andere dimensie: bouwhubs vereisen geschikte locaties aan de stadsrand, iets wat vaak schaars is.

VOOR EEN BETERE WERELD

VolkerWessels, een koploper in bouwhub logistiek, zet zijn bouwhubs ook in voor maatschappelijke impact. In hun jaarverslag van 2024 beschrijven zij dat hun hubs niet alleen logistiek worden benut, maar ook dienen als werk- en leerplek

^ *Pontons voor op het water van de Hofvijver worden met elektrisch transport aangeleverd. ©RVB*

voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast investeert VolkerWessels fors in elektrificatie van materieel, laadinfra bij hubs en zero-emissie transport.

Volgens recent onderzoek van de Topsector Logistiek (2023) zijn er in Nederland ongeveer 25-30 hubs die zich specifiek op bouwlogistiek richten. Niet alle bouwhubs zijn hetzelfde: er bestaan varianten van bouwbedrijven met eigen hubs, transportbedrijven met hubfaciliteiten, en white-label hubs die openstaan voor meerdere partijen.

Een sprekend voorbeeld van zo'n gedeelde hub is de Q-Bouwhub van Qonnected Logistics. Veruit de meeste Bouwhubs worden geëxploiteerd door Qonnected Logistics, expert op het gebied van geavanceerde logistieke ketenplatforms. Zij werken op dit moment actief mee in diverse projecten om de stromen te coördineren. www.bouwhub.net.

BOUWHUB VOOR BOUWCIRCULARITEIT

Langzaam maar zeker gaat de lineaire bouw over in circulair. Qonnected Logistics ziet gebouwen in de nabije toekomst als tijdelijke verzamelplaatsen van waardevolle materialen. Door demontabel te bouwen, is hergebruik van onderdelen gemakkelijker. En bouwlogistiek speelt een rol in de transitie naar circulair materiaalgebruik. Materialen verdwijnen niet in de afvalcontainer, maar komen voor hergebruik in de kringloop. Daarin speelt de bouwhub een belangrijke rol.

Bouwhubs zullen uitgroeien tot de fysieke motor van de circulaire bouwketen. Want een bouwhub vangt retourstromen op voor hergebruik. Een vrachtwagen die bouwmaterialen naar een project brengt, rijdt niet leeg terug. In de retourvracht neemt hij reststromen mee zoals overgebleven bakstenen, hout, kozijnen, isolatie of leidingen. Op de bouwhub worden ze gecontroleerd, gesorteerd, eventueel gereinigd of gerepareerd, en opgeslagen voor herinzet in andere projecten.

^ *Een winters doorkijkje naar het uitzichtpunt vanaf de Kortenhorstvleugel. ©RVB*

Zo ontstaat een gesloten logistieke kringloop, waarin elke rit bijdraagt aan het behoud van grondstoffen. De bouwhub fungeert als een circulair distributiecentrum: een plek waar logistiek, opslag, data en duurzaamheid samenkomen. Sommige hubs ontwikkelen vervolgens eigen databases of koppelen direct aan platforms zoals Madaster, waardoor materiaalstromen niet alleen fysiek maar ook digitaal circuleren. ■

Dit artikel kunt u lezen op www.dakweb.nl